

Nr 142.

Av herr **Schlyter**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående höjning av arvodena till hovrätternas divisionsordförande m. m.

Under punkterna 9—12 i andra huvudtiteln har Kungl. Maj:t i de ordinarie avlöningsstaterna för hovrätterna föreslagit bl. a. dels en höjning av divisionsordförandes arvode med 2,500 kr. dels införande av särskilda arvoden för vice ordförande å division med 1,500 kr. till varje. Denna löneförbättring för de äldre hovrättsråden utgör det slutliga resultatet av en utredning angående hovrätternas löneförhållanden och därmed sammanhängande spörsmål, som den 26 februari 1926 uppdrogs åt särskilt tillkallade sakkunniga, vilka den 30 oktober samma år avgåvo sitt betänkande i ämnet.

Mellan de sakkunnigas förslag och departementschefens ståndpunkt synes föreligga den principiella skillnad, att medan de sakkunniga betraktade frågan ur synpunkten, vilka åtgärder som erfordrades för vinnande dels av en starkare sammansättning av hovrätternas divisioner dels ock av garantier för ett snabbare avgörande av de till hovrätterna fullföljda målen, departementschefen synes hava betraktat frågan övervägande såsom ett vanligt lönerегleringsärende. Att genomföra så betydande löneförbättringar som här föreslagits utan att i högre grad än som skett tillgodose det allmännas krav på ökade garantier för en god och snabb rättsskipning i hovrätterna torde emellertid strida även mot den traditionella behandlingen av en vanlig lönerегlering.

Regeringsförslaget, vilket helt avvisar de av de sakkunniga föreslagna åtgärderna till inskränkning av det nuvarande vikariatssystemet i hovrätterna, tar endast så till vida sikte på *en förbättrad rekrytering* av hovrätterna, att lönetilläggen för de nuvarande äldsta ledamöterna å hovrätternas divisioner antagas skola verka lockande på revisionssekreterare och hovrättsråd som tjänstgöra utom hovrätterna att återgå till dessa. Men Kungl. Maj:t sätter icke i utsikt ett frångående av gällande praxis att divisionsordförande utses efter anciennitetsprincipen. De sakkunniga hade härutinnan starkt betonat, att utseendet av ordförande efter denna princip måste övergivnas och att ordförande borde utses med hänsyn uteslutande till vederbörandes duglighet och chefsegenskaper. Skall detta kunna bli verklighet, torde det vara nödvändigt, att divisionsordförandeposterna förvandlas till verkliga chefsbefattningar, till vilka särskild utnämning äger rum. Sker detta, synas de

av departementschefen föreslagna extra arvodena till divisionsordförandena vara väl avvägda. Införandet av ett sådant system kräver en övergångstid, under vilken redan förordnade divisionsordförande få kvarsitta och först i mån av uppkomna vakanser de nya chefsposterna besättas med ordinarie innehavare. Under denna övergångstid måste givetvis även till de gamla divisionsordförandena utbetalas de högre arvodena.

För åstadkommande av *snabbare rättsskipning i hovrätterna* har departementschefen begränsat sig till åtgärden att föreslå en förenklad procedur vid kommunikation av besvärsmål, i det att föredragning för kommunikation skulle äga rum allenast inför ordföranden eller vice ordföranden. Då detta skulle medföra en ökad arbetsbörda för de båda äldsta ledamöterna å varje division, har härigenom löneförbättringen för dem motiverats. Den viktigaste åtgärden i syfte att befördra en snabbare handläggning av målen i hovrätterna var enligt de sakkunnigas förslag den av dem föreslagna bestämmelsen, att alla inkommande mål skulle avarbetas inom viss tid efter det att de inkommit till hovrätten, men avvisar departementschefen detta förslag liksom övriga föreslagna åtgärder till förhindrande av uppkomsten av balanser. Man torde emellertid utan vidare kunna antaga, att de åtgärder i detta syfte, som kunnat vinna anslutning från presidenten i Svea hovrätt och ett mycket stort antal andra hovrättsledamöter, äro möjliga att genomföra. Det är därför särdeles beklagligt att departementschefen icke funnit sig böra i detta sammanhang beakta den rättssökande allmänhetens befogade krav på effektiva åtgärder för garanterande av en snabbare rättsskipning i hovrätterna.

En! egendomlig konsekvens av regeringsförslaget ligger i den ringa löneskillnaden mellan en divisionschef och hovrättens president. Särskilt vad Svea hovrätt beträffar, vars president måste anses intaga den främsta domarplatsen i detta land, till vars innehavare städe plägar utses ett förutvarande justitieråd, måste det betecknas såsom en ren anomali, att han till synes blivit fullständigt bortglömd i den föreslagna löneregleringen. Den riktiga avlöningsprincipen synes här vara, att hovrättspresident, som tidigare varit justitieråd, såsom president får behålla justitieråds lön.

Vad nu anförts synes mig innebära avgörande hinder mot ett bifall till de föreslagna ändringarna i hovrätternas ordinarie avlöningsstater samt motivera en begäran om nytt förslag till nästa års riksdag. Emellertid torde Kungl. Maj:ts förslag om förenklade bestämmelser rörande kommunikation av besvärsmål innebära så ovedersägliga förbättringar i nuvarande hovrättsprocedur att det icke bör av riksdagen avslås. Icke heller torde, om riksdagen nu uttalar sig för en mera genomgripande reform till stärkande av hovrättsdivisionernas sammansättning och påskyndande av målens avgörande, hinder böra möta att såsom en tillfällig löneförbättring under nästa budgetår bifalla de av Kungl. Maj:t föreslagna, enligt min mening skäligen löneförhöjningarna. Då Kungl. Maj:ts definitiva förslag kan komma

att innebära en minskning av antalet hovrättsråd, torde i avbidan på detta förslag vakanta hovrättsrådsämbeten icke återbesättas.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att de av Kungl. Maj:t föreslagna höjningarna i arvodena till hovrätternas divisionsordförande samt de föreslagna nya arvodena till vice ordförande å divisionerna icke måtte upptagas i hovrätternas ordinarie avlöningsstat men måtte såsom en tillfällig löneförbättring beviljas att utgå under budgetåret 1928—1929,

samt att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville för nästkommande riksdag framlägga ett nytt förslag i hovrätternas lönefråga och därvid ägna större beaktande åt de åtgärder, som kunna genomföras för åstadkommande av en starkare sammansättning av hovrätternas divisioner och ett snabbare avgörande av till hovrätterna fullföljda mål.

Stockholm den 21 januari 1928.

K. Schlyter.

I motionens syfte instämmer

Torsten Nothin.
